

راهنمای تاکسونومی سؤال

سؤالات چند گزینه ای که برای آزمون اهداف شناختی طرح می شوند در گروه پزشکی جهت سهولت کار بطور کلی به سه دسته و سطح زیر مطرح می شوند و بنام تاکسونومی ۱، ۲ و ۳ معروف شده اند:

۱- تاکسونومی ۱ (Recognition Recall)، یاد آوری و باز شناسی:

این نوع سؤال ها فقط با قدرت ذهن سؤال شونده سر و کار دارند، مثل بیاد آوردن حقایق، تئوری ها، فرضیه ها و در این نوع سؤال ها فرد کافی است آنچه را که قبلا خوانده است و در حافظه خود محفوظ داشته مستقیما با انتخاب گزینه مورد نظر آنرا نشان دهد.

اینگونه سؤال ها در سطح اول و پله ابتدایی یادگیری قرار می گیرند. مثال:

کدام هورمون توسط غده هیپوفیز مبتلا به آدنوم اسیدوفیل، بیش از اندازه تولید می شود؟

الف: تیروتروپین ب: آدنوکورتیکو تروپین ج: سوماتوتروپین د: گونادوتروپین

۲- تاکسونومی ۲، تفسیر اطلاعات (Interpretation)

پاسخ به اینگونه سؤال ها علاوه بر حافظه، به تفسیر و برگردان اطلاعات از شکلی به شکل دیگر بستگی دارد. مثلا دانشجو، کلیشه رادیوگرافی قفسه سینه یک فرد سالم را با یک فرد مسلول مقایسه کرده و تفاوت های آنها را بیان می کند و یا یک منحنی را تجزیه تحلیل می کند. این گروه از سؤال ها در سطح بالاتری از یاد گیری قرار دارند البته به شرطی که امتحان دهنده این تصاویر، منحنی ها و رادیوگرافی ها را قبلا ندیده باشد و برای او تازگی داشته باشد، در غیر اینصورت تاکسونومی سؤال به ۱ تنزل پیدا می کند.

۳- تاکسونومی ۳ یا حل مسئله (Problem Solving)

پاسخ به اینگونه سؤال ها علاوه برحافظه به سطوح بالاتری از یاد گیری مانند تجزیه و تحلیل، حتی ترکیب و ارزشیابی نیاز دارد. در اینگونه سؤال ها اطلاعات مختلف در کنار هم قرار گرفته و کلا به صورت مجموعه معنی داری در می آیند.

سؤال های این دسته ممکن است براساس گزارشات کلینیکی باشد که دانشجو لازم است از آن برای تشخیص افتراقی و معالجه بیماری استفاده نماید. همچنین ممکن است گروهی از اطلاعات ارائه شود که دانشجو آنها را تجزیه و تحلیل نموده و مسئله را حل نماید.

سؤال ها در این دسته ممکن است گزارش های کنفرانس کلینیکال پاتولوژی بر مبنای یک مورد کلینیکی تنظیم شده باشد. همچنین گزارش های یک پروژه تحقیقاتی نیز می تواند در این دسته از سؤالات قرار گیرد.

مثال: یک مرد ۳۷ ساله به علت زخم معده تحت عمل گاستروکتومی ساب توتال قرار گرفت. در دومین روز صبح بعد از عمل، درجه حرارت بیمار ۱۰۳ درجه فارنهایت همراه با تاکی کاردی ۱۳۰ و بطور جزئی تاکی پنه داشت. محتمل ترین تشخیص کدام است؟

الف: عفونت محل زخم ب: عفونت ادراری ج: ترومبوفلی د: آتلاکتازی ه: آبسه تحت دیافراگم

یک امتحان ممکن است دارای سؤال های با تاکسونومی مختلف باشد. تعیین درصد سؤال ها بستگی به اهداف امتحان دارد. مثلا برای دانشجویان دوره علوم پایه ممکن تعداد سؤال های با تاکسونومی ۱ نسبت به تاکسونومی ۳ بیشتر باشد و برعکس برای دانشجویان دوره بالینی که بطور مستقیم با بیمار در ارتباط هستند، درصد سؤال ها با تاکسونومی بالاتر اهداف امتحان را بیشتر بیان می کند، لذا اعتبار آن هم بیشتر می شود.

منبع: اعتبار سؤالات چند گزینه ای، نوشته دکتر عباس مکارم